LA FESTA DE SANT MAGÍ I EL SENYOR CONDOMINES*

Ramon M. Xuclà

Per a tots els cerverins que ens sentim especialment sensibilitats per les nostres tradicions, emparant-les en el recolzament que reberen dels nostres avantpassats, la festa de Sant Magí d'enguany portarà un llaç negre de dol, en recordança de don Francesc d'A. Condomines i Valls, Fill Predilecte de la nostra ciutat i, per tant, un dels cerverins més il·lustres nascuts a Barcelona.

La biografia de don Francesc d'A. Condomines, mort el dia 30 de juliol als 78 anys, a Rialb, és apretada i densa i té un conjunt de ramificacions tan enlairades, que des de terra, prop del tronc de l'admiració des d'on les contemplem, se'ns fan difuses a cop d'inaccessibles.

Amb això volem dir que no ens atrevim a comentar la personalitat de jurista eminent que hi havia en la seva persona, pel que ens haurem de remetre a la imatge que ens deixà a través de les seves successives estades aquí a la nostra ciutat, perquè, en definitiva, són les que tenen un accent pròpiament cerverí.

Mirant aquella casa ja tan vella com les altres que configuren l'arquitectura vuitcentista de la plaça Major, que se'n diu cal Condomines i que mira a naixent cap a dita plaça i a ponent –els clàssics finestrals dels mil paisatges cerverins–cap al barri de Sant Magí, hom pensa en

---

* *Publicat a Segarra 15 d'agost de 1979. Francesc d'A. Condomines va morir el 30 de juliol d'aquell 1979.*

la festa que es feia en aquesta casa amb motiu de la diada dedicada al Sant de la Brufaganya. Eren aquells anys en què per tenir aquesta diada dues vessants diferentment accentuades, és a dir, la religiosa i la popular, tenia així mateix dos escenaris que es complementaven. Un quedava en la plaça del propi barri, lloc on es celebraven les misses, l'ofici a tota orquestra i el rosari cantat, l'altre, en la plaça Major. En llurs escenaris, la família Condomines hi ocupà durant anys les primeres files, doncs si bé assistia corporativament als actes religiosos programats per aquest dia, per raó de veïnat feia acte de presència al gran espectacle del ball de tarda, disfrutant des del balcó de casa seva de totes les facècies que es succeïen dins el marc joiós d'aquella plaça.

Entre els menestrals i pagesos, gent excel·lent que animava la festa, s'hi trobava el Sr. Condomines, Paco Condomines per als seus amics: Jaume Carbonell, Pasqual Riu, Josep Vilalta, Manel Foix... El senyor Condomines, amb el seu equip d'estudiant de Eton de pas per Cervera,

A l'esquena de la plaça Major, des de ponent, cal Condomines és la casa dels finestrals. Dibuix de Joop Stekelenburg (*a l'ensenyament del francès a Cervera, 1903-1971*, Notícia de Cervera i la Segarra, quadern 1. Cervera, 1971 p.33)

–pantaló blanc i americana blau marí–, posava una nota de dandisme a la festa que en honor del Sant Ermità, gairebé tothom celebrava a punt d'epardenya i mànegues de camisa.

Quan ara dintre poc farà un any, l'equip de *Segarra* li vàrem oferir un dinar, va dir-nos que l'única raó perquè venia menys que anys passats aquí a la nostra ciutat, era per la que hi trobava a faltar els seus companys generacionals i d'altres amics, com el metge Boronat (pare), mossèn Rafael Domènech, l'espardenyer Francesc Pujaló (Trompetín), mossèn Josep Mañós, el barber Teodor Ubach, el propietari Alexandre Baquero, el Magí Panano, el meu pare... I com que aquestes absències l'entristien, preferia, amb tot i estimar Cervera com estimava, mantenir-la en el record com l'havia deixada, a l'actual dispersió afectiva.

Quan l'any 1967, va venir aquí a la nostra ciutat a pronunciar una conferència al "Casal de Cervera", amb motiu del 250 aniversari de la fundació de la nostra Universitat, en el dinar qua va seguir a la conferència, ens contà divertides anècdotes del Magí Panano i el seu burret. En els curs d'aquella conversació, ens explicà que de jovenet havia conduït, juntament amb en Xavier Porredon, el burret del Magí Panano en la diada de Sant Magí. Recordo –va dir-nos– que aquesta era una feina que m'entusiasmava. Quan ara veig als portants de l'aigua –va afegir– penso que jo ho havia estat abans que ells i aquesta confrontació tan senzilla, em proporciona, sempre que hi penso, una mena de satisfacció i pau interiors difícil de definir.

En efecte, la festa de Sant Magí, com les altres diades del nostre calendari tradicional, les han mantingut la fidelitat, aquesta mena de lleialtat insobornable que també tenia per les nostres coses, don Francesc d'A. Condomines i Valls. Que en la pau del Senyor descansi.